

Vlaams
Parlement

ingediend op **1451** (2017-2018) – Nr. 2
14 maart 2018 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking,
Toerisme en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door Marc Hendrickx

over het ontwerp van decreet

houdende wijziging
van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992,
wat betreft de vermindering
van de personenbelasting
voor uitgaven voor beschermde goederen

*Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed:*

Voorzitter: Rik Daems.

Vaste leden:

Ingeborg De Meulemeester, Marc Hendrickx, Jan Van Esbroeck, Karl Vanlouwe, Karim Van Overmeire,
Manuela Van Werde;

Sabine de Bethune, Vera Jans, Ward Kennes, Johan Verstreken;

Rik Daems, Herman De Croo;

Tine Soens, Güler Turan;

Wouter Vanbesien.

Plaatsvervangers:

Cathy Coudyser, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Sofie Joosen, Elke Sleurs,
Sabine Vermeulen;

Karin Brouwers, Griet Coppé, Joris Poschet, Valerie Taeldeman;

Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester;

Renaat Landuyt, Steve Vandenberghe;

Bart Caron.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin;

Christian Van Eyken.

Documenten in het dossier:

1451 (2017-2018) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Addenda

INHOUD

1. Inleidende uiteenzetting door Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed	4
1.1. Conceptnota Fiscale stimulansen voor de onroerenderfgoedzorg	4
1.2. Herzien van de cumuleerbaarheid van belastingvermindering en premies.....	4
1.3. Uitbreiding van de belastingvermindering naar alle beschermd onroerend erfgoed	5
1.4. Afschaffen van de bestaande generieke inhoudelijke drempels	5
1.5. Correct toepassen van de maatregel door effectieve controle mogelijk te maken.....	5
1.6. Inwerkingtreding	5
2. Bespreking	6
2.1. Vragen en opmerkingen van de leden	6
2.2. Antwoorden van de minister-president	7
2.3. Slotbeschouwingen	9
3. Stemmingen	9
3.1. Artikelsgewijze stemming	9
3.2. Stemming over het geheel.....	9

De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed besprak op 6 maart 2018 het ontwerp van decreet houdende wijziging van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, wat betreft de vermindering van de personenbelasting voor uitgaven voor beschermde goederen.

1. Inleidende uiteenzetting door Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed

Minister-president *Geert Bourgeois* zegt dat Vlaanderen een decennialange traditie kent van premietoekenningen om eigenaars financieel te ondersteunen bij het behoud en beheer van beschermd onroerend erfgoed. Het Vlaamse regeerakkoord bepaalt dat ook fiscale stimulansen voor onroerend erfgoed zullen worden ingevoerd.

1.1. Conceptnota Fiscale stimulansen voor de onroerenderfgoedzorg

De conceptnota Fiscale stimulansen voor de onroerenderfgoedzorg, die op 18 december 2015 werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering, formuleerde drie voorstellen:

- een nieuwe stimulerende fiscale maatregel betreffende het verkooprecht op beschermd erfgoed. Deze commissie besprak op 7 maart 2017 (*Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 1057/2*) het ontwerp van decreet houdende wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de vermindering van het verkooprecht en de schenkbelasting voor beschermde monumenten. Dat ontwerp van decreet werd op 29 maart 2017 goedgekeurd in de plenaire vergadering en het trad in werking op 14 mei 2017;
- een nieuwe stimulerende fiscale maatregel betreffende de schenkingsrechten op beschermd erfgoed. Dat werd ook via het voormelde decreet gerealiseerd;
- een optimalisatie van de bestaande belastingvermindering voor uitgaven voor onderhoud en restauratie van beschermd onroerend erfgoed.

Private eigenaars van beschermd erfgoed kunnen onder bepaalde voorwaarden vandaag al een belastingvoordeel genieten:

- de belastingvermindering wordt verleend voor het niet door subsidies gedekte gedeelte van de betaalde uitgaven voor onderhoud en restauratie;
- het moet gaan om niet-verhuurde gebouwde onroerende goederen, delen van gebouwde onroerende goederen of landschappen die beschermd zijn;
- de onroerende goederen, delen van onroerende goederen of landschappen moeten voor het publiek toegankelijk zijn.

De berekeningsbasis voor de belastingvermindering bedraagt 50 percent van de werkelijk betaalde uitgaven en mag niet meer bedragen dan 25.000 euro. De belastingvermindering is gelijk aan 30 percent van het in aanmerking te nemen bedrag.

Via het voorliggende ontwerp van decreet wordt een optimalisatie van de bestaande maatregel inzake belastingvermindering voorgesteld op vier punten.

1.2. Herzien van de cumuleerbaarheid van belastingvermindering en premies

De cumulatie van belastingvermindering en premie voor dezelfde werken wordt opgeheven. Een eigenaar of beheerder moet bijgevolg een keuze maken tussen een belastingvermindering of een premie. Tegelijkertijd wordt van het belastingvoordeel een aantrekkelijker en volwaardiger alternatief gemaakt zodat

het ook effectief als opzichzelfstaande ondersteuningsmaatregel kan worden gebruikt.

De berekeningsbasis voor de belastingvermindering wordt naar 100 percent gebracht, met een maximum van 25.000 euro. De belastingvermindering wordt bijgesteld naar 40 percent van het in aanmerking te nemen bedrag. Zo wordt de maatregel een volwaardig alternatief voor de erfgoedpremie standaardprocedure van 40 percent. Het maximum bedrag wordt verleend per onroerend erfgoed in plaats van per belastingplichtige. Op die manier wordt vermeden dat voor een goed dat verschillende eigenaars kent, elke eigenaar het maximaal bedrag kan aangeven en voor eenzelfde werk dus meermaals gebruikgemaakt wordt van de belastingvermindering.

1.3. Uitbreiding van de belastingvermindering naar alle beschermd onroerend erfgoed

Vandaag geldt de belastingvermindering voor 'eigenaars van niet verhuurde gebouwde onroerende goederen, delen van gebouwde onroerende goederen of landschappen die beschermd zijn'. Een dergelijke formulering is niet zo duidelijk en strookt niet met de integrale benadering van onroerend erfgoed in het Onroerenderfgoeddecreet. Door de uitbreiding tot alle beschermd onroerend erfgoed wordt die ongelijkheid ongedaan gemaakt.

1.4. Afschaffen van de bestaande generieke inhoudelijke drempels

De voorwaarden dat het onroerend goed niet verhuurd mag zijn en dat het publiek toegankelijk moet zijn, worden afgeschaft. Dat leidt in beide gevallen tot een versoepeling en tot een administratieve vereenvoudiging.

1.5. Correct toepassen van de maatregel door effectieve controle mogelijk te maken

De diensten, werkzaamheden of beheersmaatregelen waarvoor een belastingvermindering wordt toegekend, moeten opgenomen zijn in een goedgekeurd beheersplan. Met het goedkeuren van het beheersplan bevestigt het agentschap Onroerend Erfgoed vooraf dat de maatregelen, werkzaamheden of diensten bijdragen aan het onderhoud en de restauratie van het beschermde goed. Het agentschap verleent een attest op basis waarvan de belastingvermindering kan worden toegekend. Controle gebeurt aan de hand van toe te voegen bijlagen aan de attestaanvraag, zoals facturen en foto's van voor en na de werken.

Om oneigenlijke splitsingen van uitgaven over meerdere jaren onmogelijk te maken, wordt geen belastingvermindering toegekend op voorschotfacturen.

1.6. Inwerkingtreding

De voorgestelde inwerkingtreding van het voorliggende ontwerp van decreet is vanaf het aanslagjaar 2019, dus de inkomsten van 2018.

De minister-president besluit dat met deze voorgestelde optimalisatie een volwaardig alternatief wordt gerealiseerd voor de standaardprocedure inzake de erfgoedpremie.

2. Bespreking

2.1. Vragen en opmerkingen van de leden

Jean-Jacques De Gucht begrijpt de redenering in verband met de noodzaak van het opstellen van een beheersplan, maar heeft bij ontmoetingen met de sector begrepen dat er wordt aan gedacht binnen afzienbare tijd de beheersplannen voor een deel af te schaffen. Hoe valt dat met elkaar te rijmen?

Dat er een versoepeling komt, is een goede zaak. Waarom moet er echter voortaan een keuze worden gemaakt tussen een belastingvermindering en een premie? Een combinatie van beide maakt immers ook enige soepelheid mogelijk en brengt niet noodzakelijk bijkomende kosten mee.

Voorschotfacturen kunnen niet in aanmerking worden genomen, terwijl in de praktijk nochtans meestal een voorschot, tot zelfs 40 percent van de geraamde kosten, wordt gevraagd door de aannemer. Als die facturen niet in rekening kunnen worden gebracht, dan kan dat tot problemen leiden bij mensen die minder bemiddeld zijn. Mogelijk kan dat ertoe leiden dat werken meer worden opgesplitst, waardoor de renovatie van een beschermd gebouw langer aansleept. Waarom kan een voorschotfactuur niet op dezelfde manier in aanmerking worden genomen, want dergelijke factuur is uiteindelijk ook maar geldig als de werken effectief worden uitgevoerd?

Tine Soens vindt het op zich positief dat er een optimalisatie komt van het belastingstelsel. Er moet dan wel helder worden gecommuniceerd naar alle betrokkenen en rechthebbenden. Minder positief is dat de bedragen waarvoor de belastingvermindering wordt verleend, niet langer worden geïndexeerd.

In zijn advies wijst de de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed (SARO), in verband met de keuze tussen belastingvermindering en premies, op het ontbreken van een coherent en stabiel financieel kader. Voorts herhaalde de adviesraad zijn bezorgdheid over de onduidelijkheid inzake de samenhang tussen de fiscale maatregelen en de herziening van het premiestelsel. De SARO wijst er ook op dat in de memorie van toelichting wordt aangegeven dat het niet duidelijk is hoe groot de impact is van dit ontwerp van decreet, wegens een gebrek aan gegevens. Dat is toch vrij problematisch. De SARO stelt in dit verband nog: "De beheerder heeft bijgevolg op dit moment nauwelijks houvast en rechtszekerheid om een onderbouwde keuze te maken tussen een premie (standaardprocedure) of belastingvermindering."

Het lid wijst er voorts op dat de voorwaarde van publieke toegankelijkheid wordt afgeschaft. Ook dat is minder positief, want onroerend erfgoed moet, in de mate van het mogelijke uiteraard, zoveel mogelijk publiek worden ontsloten. Zal er dan op een andere manier, via fiscale stimulansen bijvoorbeeld, werk van worden gemaakt om tot zoveel mogelijk ontsluiting van onroerend erfgoed te komen?

Manuela Van Werde stipt aan dat het voorliggende ontwerp van decreet het mogelijk maakt ook belastingvermindering te krijgen voor verhuurde gebouwen. Dat is een goede zaak, want zo wordt het hergebruik van monumenten gestimuleerd. Er wordt ook voor gezorgd dat het belastingvoordeel niet meer kan worden gecumuleerd met de restauratiepremie. Eigenaars krijgen de mogelijkheid om te kiezen voor wat voor hen op dat moment het meest interessant is. Voorts wordt de maatregel mogelijk gemaakt voor alle beschermd onroerend erfgoed. Daardoor wordt de ongelijkheid weggewerkt en wordt de integrale benadering van erfgoed benadrukt. De wijzigingen die met dit ontwerp van decreet naar voor worden geschoven, zullen de erfgoedzorg in Vlaanderen ongetwijfeld ten goede komen. Samen met de andere vertegenwoordigers van

haar fractie, zal de spreekster dit ontwerp van decreet dan ook met overtuiging goedkeuren.

Sabine de Bethune meent dat dit ontwerp van decreet de afspraken van het Vlaamse regeerakkoord nakomt en dankt de minister-president daarvoor. Haar fractie is van oordeel dat dit een stap in de goede richting is. Er moeten inspanningen worden gedaan om het onroerend erfgoed te waarderen en om het voor eigenaars of gebruikers mogelijk en draaglijk te maken het erfgoed ten volle te benutten. In dat verband waren er vrij recent nog verontrustende krantenberichten waaruit bleek dat het soms zeer zwaar kan zijn om eigenaar te zijn van beschermd erfgoed. Er is enige passie nodig om de nodige inspanningen te kunnen opbrengen, want winst valt er niet mee te maken. Volgens sommigen is het engagement dat van een eigenaar wordt verwacht, zelfs het redelijke voorbij.

De spreekster is ervan overtuigd dat de inspanningen nog moeten worden opgedreven. In het Waalse Gewest en in sommige andere landen wordt er meer gedaan in dit domein en wellicht kan daaruit lering worden getrokken. Dit is uiteraard niet het einde van de rit en alle inspanningen moeten ook niet tijdens deze legislatuur gebeuren, maar er kan niet zelfvoldaan worden geconcludeerd dat het traject nu ten einde is. Er zijn onmiskenbaar goede stappen gezet, maar er zal nog verder moeten worden gegaan.

Het lid vestigt vervolgens de aandacht op het advies van de Raad van State. In verband met onroerend erfgoed, beschermd overeenkomstig andere wetgeving die de bescherming van het Vlaams onroerend erfgoed tot doel heeft, zegt de Raad van State dat aangezien daar "het geval wordt beoogd van monumenten die, ondanks het feit dat zij op het grondgebied van een andere lidstaat zijn gelegen, verband houden met het cultuurhistorische erfgoed van het Vlaamse Gewest, kan worden aangenomen dat de ontworpen regeling bestaanbaar is met het vrij verkeer van kapitaal. Het strekt evenwel tot aanbeveling om de draagwijdte van de woorden 'andere wetgeving die de bescherming van het Vlaams onroerend erfgoed tot doel heeft' in de memorie van toelichting nader uiteen te zetten.". De reactie daarop luidt: "De voorziene belastingvermindering heeft tot doel bij te dragen aan het instandhouden van het Vlaams onroerend erfgoed. Niet enkel eigenaren van beschermd erfgoed gelegen in Vlaanderen komen in aanmerking voor deze regeling maar ook eigenaren van beschermd erfgoed dat, ondanks het feit dat het op het grondgebied van een andere lidstaat is gelegen, verband houdt met het Vlaams cultuurhistorische erfgoed.". Kan dat nader worden toegelicht? Is de fiscale wetgeving dan niet aan de grond gebonden? Misschien kan dat met een voorbeeld worden verduidelijkt?

De SARO vraagt om na de creatie van nieuwe mogelijkheden op het vlak van verwerving en beheer, nu effectief werk te maken van een fiscale stimulans voor de ontsluiting van onroerend erfgoed. Dat de voorwaarde van publieke toegankelijkheid is afgeschaft, is zeer terecht. Het is correct dat bestaande belastingvermindering geen effectieve stimulans is voor het openstellen van onroerend erfgoed. Zijn er nog andere ideeën of plannen in dat verband?

2.2. Antwoorden van de minister-president

Minister-president *Geert Bourgeois* bedankt de sprekers voor hun positieve appreciatie van dit ontwerp van decreet. Wat vooreerst het beheersplan betreft, werd inderdaad na de evaluatie van het decreet gezegd dat het aantal beheersplannen zou worden gereduceerd. Dat is echter niet in strijd met wat hier wordt voorgesteld en de minister-president verwijst in dit verband naar de opmerking van Jean-Jacques De Gucht over de voorschotfacturen. Het gaat hier om een zeer beperkte fiscale incentive voor kleine werken, tot maximum 25.000 euro. Dat mag overigens wel nog worden gecombineerd met andere werken

waarvoor een beroep wordt gedaan op een premie. De limiet is ingegeven door de wens om snel te kunnen werken en snel een teruggave te kunnen krijgen. Daarom is er ook een minimum aan administratieve geplogenheden. Als er vooraf een beheersplan is, is er duidelijkheid over de voorgenomen werken en zijn er geen tussentijdse controles nodig, met voorschotfacturen en dergelijke. Als de werken gedaan zijn, wat moet worden aangetoond met een factuur en foto's van voor en na de werken, kan meteen een aangifte worden gedaan. In dat geval heeft een beheersplan dus wel degelijk zin.

Voor werken tot een bedrag van 25.000 euro moet inderdaad een keuze worden gemaakt tussen een belastingvermindering en een premie. De eigenaar van een pand waarvoor grote werken nodig zijn, kan er voor kiezen om voor de eerste werken, tot maximum 25.000 euro, een beroep te doen op de belastingvermindering. Niets belet hem/haar echter om voor de grotere werken een premie te vragen, waarvoor weliswaar een langere wachttijd geldt. In die zin zijn belastingvermindering en premie dus wel degelijk cumuleerbaar, maar uiteraard niet voor dezelfde werken.

De minister-president is het dan ook niet eens met de opmerking van de SARO in dat verband. Er is nu een heel duidelijk kader, met diverse maatregelen die allemaal zeer duidelijk onderscheiden zijn: de Erfgoedkluis, de erfgoedlening, het verkooprecht, de schenkingsbelasting en de voorgestelde fiscale maatregelen. Daarnaast wordt ook het premiestelsel vereenvoudigd en verduidelijkt. Uiteraard zal over deze aanpassingen worden gecommuniceerd, net zoals dat eerder ook al is gebeurd. De al bestaande brochure zal worden geactualiseerd, er zal veel meer digitaal gebeuren en alle mogelijke actoren zullen worden geïnformeerd: de gemeentebesturen, de onroerenderfgoedgemeenten, de intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten, de notarissen, de architecten, de projectontwikkelaars, de Confederatie Bouw, Bouwunie enzovoort.

De bedragen waarvoor de belastingvermindering wordt verleend, worden inderdaad niet langer geïndexeerd. Dat was een bewuste keuze. De bomen groeien niet tot aan de hemel en er bestaat een wachtlijst. Door de diverse maatregelen die zijn uitgewerkt, zal die wellicht wel afnemen. Bovendien is er een grote toename van de premieaanvragen geweest net voor het premiestelsel werd veranderd. Er zal dus wellicht een stabilisatie komen en minder druk op de ketel, al zullen daarmee zeker niet alle problemen opgelost zijn. Er zijn ook wachtlijsten in andere sectoren en alles kan niet in eenmaal worden opgelost.

De voorwaarde van de publieke toegankelijkheid werd afgeschaft, omdat die vage definitie niets toevoegde. Publieke toegankelijkheid werd geïnterpreteerd als 'zichtbaarheid van de openbare weg' en bood geen toegevoegde waarde. Open erfgoed daarentegen is duidelijk gedefinieerd en daar kunnen premies aan verbonden zijn, tot zelfs 80 percent, mits voldaan wordt aan een aantal voorwaarden. Zo moet het goed onder meer gedurende een periode van tien jaar minstens vijftig dagen en driehonderd uur per jaar worden opengesteld en moet er sprake zijn van een openstelling die exemplarisch is voor Vlaanderen of een ruimer gebied.

Wat de opmerking van de Raad van State betreft, wijst de minister-president erop dat in arrest nr. C-87/13 van 18 december 2014 van het Europese Hof van Justitie wordt gesteld dat artikel 49 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie "aldus moet worden uitgelegd dat het zich niet verzet tegen een wettelijke regeling van een lidstaat die, teneinde het nationaal cultuurhistorisch erfgoed te beschermen, de aftrek van de kosten van monumentenpanden enkel mogelijk maakt voor eigenaren van monumenten die op zijn grondgebied zijn gelegen, voor zover deze mogelijkheid openstaat voor eigenaren van monumenten die, ondanks het feit dat zij op het grondgebied van een andere

lidstaat zijn gelegen, verband kunnen houden met het cultuurhistorisch erfgoed van eerstbedoelde lidstaat.”. Die bepaling moest dus worden opgenomen, om strijdigheid met de Europese regelgeving te vermijden. Het cultuurhistorisch verband lijkt veeleer theoretisch, een voorbeeld kan daar niet meteen van worden gegeven.

2.3. Slotbeschouwingen

Manuela Van Werde is het met Sabine de Bethune eens dat dit ontwerp van decreet een stap in de goede richting is. Er is inderdaad nog heel wat werk aan de winkel voor het behoud en het opnieuw in gebruik nemen van de Vlaamse monumenten. De voorgestelde aanpassingen zullen voor een administratieve vereenvoudiging zorgen en tot een optimale inzet van de middelen voor het beheer en de restauratie van het onroerend erfgoed.

3. Stemmingen

3.1. Artikelsgewijze stemming

De artikelen 1 tot en met 4 van het ontwerp van decreet worden aangenomen met 10 stemmen bij 2 onthoudingen.

3.2. Stemming over het geheel

Het ontwerp van decreet houdende wijziging van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, wat betreft de vermindering van de personenbelasting voor uitgaven voor beschermde goederen, wordt eveneens aangenomen met 10 stemmen bij 2 onthoudingen.

Rik DAEMS,
voorzitter

Marc HENDRICKX,
verslaggever